

Številka: 00104-338/2019/6
Datum: 7. 11. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Jožefa Lenarta v zvezi z učinkovitostjo Vlade Republike Slovenije

Poslanec Jožef Lenart je v skladu z 240. in 248. členom Poslovnika Državnega zbora Vladi RS zastavil pisno poslansko vprašanje v zvezi z učinkovitostjo Vlade Republike Slovenije.

Vlado Republike Slovenije sprašuje:

- *Kaj boste naredili za večjo učinkovitost pri črpanju evropskega denarja ter kako lahko k temu pomaga nova vršilka dolžnosti ministra za razvoj, strateške projekte in kohezijo?*
- *Kaj boste naredili za večjo konkurenčnost slovenskih podjetij?*
- *Ali menite, da je vaša ministrska ekipa uspešna in s kakšnimi konkretnimi dosežki se lahko pohvali poleg dvigovanja davkov, spodbujanja nedela in reševanja svojih kadrovskih težav?*

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju podaja odgovor na pisno poslansko vprašanje.

- Kaj boste naredili za večjo učinkovitost pri črpanju evropskega denarja ter kako lahko k temu pomaga nova vršilka dolžnosti ministra za razvoj, strateške projekte in kohezijo?

Glede učinkovitosti izvajanja evropskih skladov je treba na začetku pojasniti, da je izvajanje v programskem obdobju 2014–2020 v celotni Evropski uniji počasnejše, kot je bilo v preteklem obdobju. Razlogov za to je več. Glavne razloge pa je navedlo tudi Evropsko računsko sodišče v svojem posebnem poročilu številka 17/2018:

- Za programsko obdobje 2007–2013 je Evropska komisija (EK) svoj predlog splošne uredbe predstavila skoraj 30 mesecev pred začetkom obdobja, zakonodajalec pa ga je sprejel skoraj 24 mesecev pozneje, tj. skoraj šest mesecev pred začetkom obdobja. Za programsko obdobje 2014–2020 je EK svoj predlog uredbe o skupnih določbah predstavila skoraj 27 mesecev pred začetkom obdobja, zakonodajalec pa je za sprejetje potreboval več kot 26 mesecev in je uredbo sprejel le dva tedna pred začetkom obdobja.
- Za sprejetje uredbe o skupnih določbah za programsko obdobje 2014–2020 je bilo potrebnega več časa kot za obdobje 2007–2013, ker:
  - je EK svoj zakonodajni predlog predstavila tri mesece pozneje (tj. oktobra 2011, za prejšnje obdobje pa julija 2004);
  - je postopek pogajanj med Svetom in Evropskim parlamentom trajal dva meseca in pol dlje, ker je bilo treba počakati na sprejetje finančne uredbe (oktobra 2012) in večletnega finančnega okvira (sprejet šele decembra 2013) ter zaradi pogajanj, ki so bila posledica novega zakonodajnega postopka.
- Komisija je v svojem sporočilu o večletnem finančnem okviru po letu 2020 priznala, da so zaradi poznega sprejetja večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 nastale zamude pri naložbah na terenu na različnih področjih politike (vključno s kohezijsko politiko).

Komisija podpira zgođen politični dogovor glede večletnega finančnega okvira po letu 2020, da bi nacionalnim in regionalnim organom zagotovili pravno in finančno varnost ter omogočili, da se izvajanje začne že na začetku programskega obdobja.

- Za programski obdobji 2007–2013 in 2014–2020 do takrat, ko sta se začeli, in sicer 1. januarja 2007 oziroma 2014, ni bil sprejet še noben operativni program. Za obdobje 2007–2013 je bilo do konca prvega leta programskega obdobja sprejetih več operativnih programov kot za obdobje 2014–2020. To je bilo predvsem posledica zamude pri sprejetju zakonodajnega svežnja in morda zahtevnejših pogajanj za sprejetje partnerskih sporazumov in operativnih programov kot v prejšnjem obdobju.
- Operativni programi za obdobji 2007–2013 in 2014–2020 so bili sprejeti po začetku programskih obdobji. Za programsko obdobje 2007–2013 je bilo do 31. decembra 2007 predloženih 98 odstotkov (432 od 440) operativnih programov, Komisija pa jih je do takrat sprejela 95 odstotkov (416 od 440). Večina operativnih programov (91 odstotkov) je bila sprejeta med julijem in decembrom 2007. Od predložitve do sprejetja operativnega programa je v povprečju preteklo približno sedem mesecev. Za programsko obdobje 2014 – 2020 so države članice do 31. decembra 2014 predložile 95,5 odstotka (371 od 387) operativnih programov, Komisija pa jih je do takrat sprejela le 55,8 odstotka (216 od 387). Od predložitve do sprejetja operativnega programa je v povprečju preteklo približno osem mesecev.
- Pri primerjavi se je pokazalo, da sta vzorca črpanja sredstev za programski obdobji 2000–2006 in 2007–2013 podobna. V programskem obdobju 2014–2020 je bilo črpanje konec leta 2017 (četrti leto programskega obdobja) počasnejše. Računsko sodišče je že poročalo o tveganju, da bi bile lahko zamude pri izvrševanju proračuna za programsko obdobje 2014–2020 večje, kot so bile za programsko obdobje 2007–2013. Ob koncu leta 2016 (tri leta po začetku programskega obdobja) je bilo imenovanih šele 77 odstotkov organov za operativne programe v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada in Kohezijskega sklada, zato se je že tako počasen začetek še poslabšal. Države članice namreč lahko objavljajo razpise in izbirajo projekte, vendar Komisiji ne morejo predložiti izkazov odhodkov, dokler ti organi niso imenovani. Maja 2018 je bil postopek imenovan skoraj v celoti dokončan.

Vlada se vsega navedenega zaveda, zato je konec leta 2018 Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) pripravila akcijski načrt za pospešitev izvajanja Operativnega programa evropske kohezijske politike obdobja 2014–2020. Akcijski načrt daje rezultate, kar se kaže tudi v tem, da se je v prvih devetih mesecih tega leta t. i. črpanje povečalo s 16 odstotkov konec leta 2018 na 26,5 odstotka (30. september 2019). Ker so še trije tradicionalno "močni" meseci glede izplačil iz državnega proračuna za izvedene projektne aktivnosti, verjamemo, da bo ta številka na koncu leta še večja. Na to nas navaja tudi dejstvo, da se projekti (prek 4.600 jih je), ki že imajo odobrena sredstva (nekaj čez 2 milijardi evrov), izvajajo in dosegajo rezultate.

O izpolnjevanju akcijskega načrta za pospešitev izvajanja, kakor tudi o samem izvajanju pa vlada poroča pristojnemu odboru državnega zbora vsake tri mesece.

Za vašo informacijo naj povemo tudi to, da je Slovenija v kontekstu EU trenutno na 20. mestu po hitrosti izvajanja in zaostaja za en odstotek za povprečjem EU, pri Kohezijskem skladu je na 8. mestu, pri izvajanju Pobude za zaposlovanje mladih pa celo na prvem mestu v EU.

Pogoje za uspešno in učinkovito črpanje evropskih sredstev v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti zagotavljajo tudi na Ministrstvu za finance (MF).

Ustrezno načrtovanje odhodkov iz naslova izvajanja evropskih projektov

MF v sodelovanju s SVRK načrtuje odhodke iz državnega proračuna, ki so namenjeni sofinanciranju dela upravičenih stroškov t.i. evropskih projektov. Sredstva se v državnem

proračunu načrtujejo na podlagi Izvedbenega načrta operativnega programa, ki izkazuje letno dinamiko potrebnih sredstev, skladno s finančnimi načrti resornih ministrstev. Tako so v ta namen za leto 2020 zagotovljena sredstva v višini 1.067 mio EUR in za leto 2021 843 mio EUR. Kar 90 odstotkov sredstev je namenjenih izvajanju evropske kohezijske in kmetijske politike. Prav tako zagotavlja sredstva za izvajanje finančnih instrumentov v višini 253 mio EUR, in sicer v obliki depozita s podračuna državnega proračuna.

Zagotavljanje ustreznih zakonskih podlag

MF je z Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije olajšalo črpanje evropskih sredstev na način, da je:

- predpisalo možnost izplačevanja predplačil za namenska sredstva EU do višine 30 odstotkov vrednosti predvidenih izplačil teh sredstev,
- skrajšalo plačilne roke za izdatke, povezane z izvajanjem evropskih projektov,
- omogočilo, da se izplačilo investicijskih transferov občinam in posrednim uporabnikom izvrši en dan pred dnevom plačila občine ali posrednega proračunskega uporabnika izvajalcu, če občina ali posredni proračunski uporabnik predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 25 dni pred dnevom plačila izvajalcu.

Učinkovito izvajanje drugostopenjskih kontrol

MF v okviru evropske kohezijske politike izvaja naloge organa za potrjevanje, katere ključne naloge, poleg kontrol zahtevkov za izplačilo, so izvajanje povračil prispevka Skupnosti v državnem proračunu ter priprava in predložitev pravilnih in zakonitih zahtevkov za plačilo na Evropsko komisijo. MF za izvajanje teh nalog zagotavlja ustrezno število usposobljenega kadra. Po podatkih na dan 30. september 2019 je znašala razlika med plačanimi zahtevki za plačilo ter zahtevki za plačilo do Evropske komisije manj kot 1 odstotek, kar dokazuje, da MF ustrezno prispeva k uspešnemu in učinkovitemu črpanju evropskih sredstev.

- Kaj boste naredili za večjo konkurenčnost slovenskih podjetij?

Vlada je usmerjena v izvajanje ukrepov za ustvarjanje ugodnega poslovnega in konkurenčnega okolja ter dvig produktivnosti in mednarodne konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) v obdobju 2014–2020 usmerjen v vlaganja v raziskave, inovacije in tehnološki razvoj, spodbude za privabljanje investicij – domačih in tujih ter nastope slovenskih podjetij v tujini in ustvarjanje in nadgrajevanje učinkovitega in stabilnega poslovnega okolja.

Glede na podatke AJPes se stanje v slovenskem gospodarstvu izboljšuje. V letu 2018 se je v primerjavi z letom 2017 povečalo število zaposlenih za skoraj 30.000. Slovenske gospodarske družbe so v letu 2018 ustvarile za več kot devet odstotkov prihodkov, prihodki na tujih trgih pa so se povečali za deset odstotkov, in sicer na 40,7 milijarde evrov.

Vse to je rezultat tudi ukrepov države, ki ustvarja boljše pogoje za podjetja. V obdobju 2014 – 2018 smo podprli preko 1.000 malih in srednjih podjetij letno, ki so ohranila okrog 20.000 delovnih mest in ustvarila 2.000 novih. V podprtih podjetjih se je povečala dodana vrednost v

povprečju za štiri odstotke letno. Z ukrepi pa smo spodbudili tudi približno 200 milijonov evrov investicij.

Prav zaradi spodbudnih rezultatov in doseganja cilje bomo še odločnejše ukrepali v smeri večanja gospodarske in finančne moči podjetij in posledično s tem tudi večje konkurenčnosti slovenskih podjetij, predvsem v dejavnostih, ki ustvarjajo visoko dodano vrednost in so globalno usmerjena.

Za povečanje konkurenčnosti slovenskih podjetij bo MGRT tudi v prihodnje usmerjena v izvajanje ukrepov na področjih:

- digitalizacije in digitalne transformacije podjetij, ki je osnova sodobnega poslovnega modela, ter digitalnem povezovanju podpornega okolja in javne uprave z gospodarstvom;
- dviga kompetenc vseh kadrov v podjetjih in dviga produktivnosti;
- trajnostne naravnosti z uvajanjem trajnostnih poslovnih modelov in spodbujanje družbene odgovornosti;
- usmeritev v nizkoogljično krožno gospodarstvo, ki je tudi eden od 12 ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030.